

P7_TA-PROV(2010)0025

Turcijas 2009. gada progresa ziņojums

Eiropas Parlamenta 2010. gada 10. februāra rezolūcija par Turcijas 2009. gada progresa ziņojumu

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas sagatavoto Turcijas 2009. gada progresa ziņojumu (SEC(2009)1334),
 - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas, proti, 2006. gada 27. septembra rezolūciju par Turcijas progresu ceļā uz pievienošanu¹, 2007. gada 24. oktobra rezolūciju par ES un Turcijas attiecībām², 2008. gada 21. maija rezolūciju par Turcijas 2007. gada progresa ziņojumu³ un 2009. gada 12. marta rezolūciju par Turcijas 2008. gada progresa ziņojumu⁴,
 - ņemot vērā 2005. gada 3. oktobra sarunu programmu Turcijai,
 - ņemot vērā 2008. gada 18. februāra Padomes lēmumu 2008/157/EK par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Turcijas Republiku⁵ („pievienošanās partnerība”), kā arī iepriekšējos Padomes 2001., 2003. un 2006. gada lēmumus par pievienošanās partnerību,
 - ņemot vērā Eiropadomes 2009. gada 10.-11. decembra sanāksmes secinājumus,
 - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. punktu,
- A. tā kā pievienošanās sarunas ar Turciju tika uzsāktas 2005. gada 3. oktobrī pēc tam, kad Padome bija apstiprinājusi sarunu programmu, un tā kā šo sarunu sākšana bija sākuma punkts ilgam procesam, kura iznākumu nav iespējams iepriekš paredzēt;
- B. tā kā Turcija ir apņēmusies īstenot reformas, uzturēt labas kaimiņattiecības un pakāpeniski tuvināties ES, un tā kā šos centienus vajadzētu uzskatīt par iespēju Turcijai kļūt mūsdienīgākai;
- C. tā kā pilnīga atbilstība Kopenhāgenas kritērijiem un ES integrācijas spēja atbilstoši Eiropadomes 2006. gada decembra sanāksmes secinājumiem arī turpmāk uzskatāma par pamatu uzņemšanai ES, kas ir uz kopīgām vērtībām balstīta kopiena;
- D. tā kā Komisija secinājusi, ka 2009. gadā politisko reformu jomā gūti nelieli konkrēti panākumi;
- E. tā kā Turcija jau ceturto gadu pēc kārtas nav īstenojusi EK un Turcijas asociācijas nolīguma un tā papildprotokola noteikumus;
- F. tā kā Komisija Turcijas 2009. gada progresa ziņojumā ir pārņēmusi un sīkāk aplūkojusi

¹ OV C 306 E, 15.12.2006., 284. lpp.

² OV C 263 E, 16.10.2008., 452. lpp.

³ OV C 279 E, 19.11.2009., 57. lpp.

⁴ Pieņemtie teksti, P6_TA(2009)0134.

⁵ OV L 51, 26.2.2008., 4. lpp.

jautājumus, kurus Parlaments uzsvēra jaunākajā rezolūcijā par Turcijas progresu,

1. atzinīgi vērtē plašās sabiedriskās diskusijas par daudziem tradicionāli sarežģītiem jautājumiem, tostarp tiesu iestāžu lomu, kurdu izcelsmes pilsoņu tiesībām, alevītu kopienas tiesībām, armijas lomu un Turcijas attiecībām ar kaimiņvalstīm; uzteic Turcijas valdību par konstruktīvu pieeju un tās lomu šo diskusiju uzsākšanā;
2. atkārtoti pauž bažas par to, ka Turcijas sabiedrībā un starp politiskajām partijām turpinās polarizācija, un mudina valdību un parlamentā pārstāvētās partijas veidot atbilstošu līdzsvaru starp politisko sāncensību un pragmatisku sadarbību, lai sekmētu izlīgumu Turcijas sabiedrībā un varētu īstenot svarīgākās reformas, jo īpaši konstitūcijas reformu;
3. atzīmē, ka 2009. gadā panākumi attiecībā uz konkrētām reformām vēl arvien bija nelieli, un mudina valdību vērst politisko iniciatīvu uz konkrētiem grozījumiem tiesību aktos un to turpmāku īstenošanu;
4. pauž nožēlu par to, ka pieņemtie tiesību akti, kas attiecas uz Kopenhāgenas politiskajiem kritērijiem, joprojām netiek pietiekami īstenoti; jo īpaši mudina valdību aktīvāk īstenot tiesību aktus tādās jomās kā sieviešu tiesības, nediskriminācija, reliģijas, domas un uzskatu brīvība, runas un vārda brīvība, spīdzināšanas aizliegšana un cīņa pret korupciju;
5. aicina Turciju turpināt un pastiprināt centienus, lai pilnībā ievērotu Kopenhāgenas kritērijus un panāktu vienotu Turcijas sabiedrības atbalstu nepieciešamajām reformām, balstot šo apvienošanu uz principiem par visu cilvēku vienlīdzību neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas;

Kopenhāgenas politisko kritēriju izpilde

Demokrātija un tiesiskums

6. vēlreiz vērs uzmanību uz to, cik ļoti svarīgi ir veikt visaptverošu un saturisku konstitūcijas reformu, par Turcijas valsts un sabiedrības pamatu padarot cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību; mudina Turcijas valdību atsākt darbu pie šīs reformas un aicina sadarboties visas politiskās partijas, kā arī iesaistīt pilsonisko sabiedrību un visas minoritātes;
7. atkārtoti pauž 2006. un 2007. gada rezolūcijās izteikto aicinājumu reformēt vēlēšanu sistēmu un samazināt 10 % sliekšni, tā nodrošinot partiju plurālismu, lai jo īpaši jaunizveidotām partijām ļautu piedalīties politiskajos procesos, kā arī nodrošinātu plašāku politisko spēku un minoritāšu pārstāvību Lielajā nacionālajā asamblejā;
8. pauž dziļu nožēlu par Konstitucionālās tiesas lēmumu slēgt Demokrātiskās sabiedrības partiju (*DTP*) un vairākiem demokrātiski ievēlētiem pārstāvjiem aizliegt politisko darbību; pauž nožēlu arī par nesenajiem *DTP* biedru arestiem; atkārtoti nosoda vardarbību un terorismu un mudina visus politiskos spēkus censties panākt izlīgumu ar miermīlīgiem līdzekļiem un apvienot visu Turcijas sabiedrību, pamatojoties uz visu pilsoņu vienlīdzīgām tiesībām; uzsver, ka kurdu iedzīvotāju politiskajiem pārstāvjiem jānodrošina iespēja pilnvērtīgi iesaistīties šajā procesā; vērs uzmanību uz Eiropas Padomes Venēcijas Komisijas 2009. gada marta atzinumu, kurā secināts, ka Turcijas tiesību akti, kas reglamentē politisko partiju slēgšanu, nav saderīgi ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECHK), un mudina Turcijas valdību sagatavot nepieciešamos reformas priekšlikumus, kuros būtu ievēroti Eiropas standarti;

9. uzskata, ka visaptveroša un ātra tiesu iestāžu reforma ir būtiska, lai modernizācijas process Turcijā būtu sekmīgs; atzinīgi vērtē to, ka valdība ir apstiprinājusi tiesu iestāžu reformas stratēģiju, un ar gandarījumu atzīmē, ka tās pamatā ir plašs apspriežu process; mudina valdību īstenot šo stratēģiju nekavējoties, īpašu uzmanību veltot regulāriem pasākumiem, ar kuriem vairo tiesu iestāžu neitralitāti un profesionalitāti, kā arī stratēģijas atbilstībai ECTK standartiem; šajā sakarībā aicina Turcijas valdību izdot vadlīnijas prokuroriem par tiesību aktiem, kurus nereti izmanto vārda brīvības ierobežošanai; turklāt mudina valdību pārstrukturēt Tiesnešu un prokuroru augsto padomi, lai nodrošinātu tās pārstāvību, objektivitāti, neitralitāti un pārredzamību;
10. pauž dziļu nožēlu par Konstitucionālās tiesas lēmumu atcelt tiesību aktus, kas ierobežo militāro tiesu jurisdikciju, un uzskata to par nopietnu neveiksmi Turcijas reformu centienos, kā arī aicina Turcijas Lielajā nacionālajā asamblejā panākt konsensu par labu konstitucionālajai reformai; pauž bažas par bruņoto spēku pastāvīgu iejaukšanos Turcijas iekšpolitikā un ārpolitikā un atgādina, ka demokrātiskā sabiedrībā bruņotajiem spēkiem jābūt pilnībā pakļautiem civilai uzraudzībai; Turcijas Lielo nacionālo asambleju jo īpaši aicina palielināt uzraudzību pār militāro budžetu un izdevumiem un iesaistīties drošības un aizsardzības politikas izstrādē;
11. pauž bažas par „Ergenekon” noziedzīgā tīkla un plāna „Veseris” iespējamām apmēriem; mudina Turcijas valdību un tiesas nodrošināt, lai visi tiesas procesi pilnībā atbilstu pienācīgai tiesvedībai un tiktu ievērotas visu atbildētāju tiesības; pievienojas Komisijas viedoklim, ka Turcijai šīs lietas izskatīšana jāuzskata par iespēju stiprināt pārliecību par valsts demokrātisko iestāžu pareizu darbību un tiesiskumu; aicina Turcijas valdību neļaut izmantot tiesvedību par aizbildinājumu nepamatota spiediena izdarīšanai uz kritiski noskaņotiem žurnālistiem, zinātniekiem vai opozīcijas politiķiem;
12. pauž nožēlu, ka nav panākts progress ombuda biroja izveidošanā; mudina valdību ieviest un visas parlamentā pārstāvētās partijas atbalstīt nepieciešamos tiesību aktus efektīva un neatkarīga sūdzību mehānisma izveidei, kas būtu saistīts ar sistēmu iespējamu cilvēktiesību pārkāpumu izmeklēšanai;

Cilvēktiesības, cieņa pret minoritātēm un to aizsardzība

13. atzinīgi vērtē Turcijas valdības iniciatīvas vienot Turcijas pilsoņus un ikvienam pilsonim neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas nodrošināt vienlīdzīgas tiesības un iespēju aktīvi darboties Turcijas sabiedrībā; apzinās šo diskusiju vēsturisko nozīmi, taču stingri mudina valdību pārvērst politisko iniciatīvu konkrētās reformās un aicina visas politiskās partijas un visas iesaistītās puses atbalstīt šo procesu, cenšoties pārvarēt savstarpēji jutīgos aspektus; šajā sakarībā atzinīgi vērtē plānu, ar kuru valdība 2009. gada 13. novembrī iepazīstināja Turcijas Lielo nacionālo asambleju, un mudina to īstenot, lai nodrošinātu visu pilsoņu brīvību garantijas;
14. atzinīgi vērtē tiesību aktu pieņemšanu, ar kuriem tiek atcelti visi ierobežojumi privātiem un sabiedriskiem kanāliem raidīt kurdu valodā vietējā un valsts mērogā, kā arī tiesību aktu pieņemšanu par kurdu valodas lietošanu cietumos; mudina Turcijas valdību veikt turpmākus pasākumus, ar kuriem nodrošinātu reālas iespējas mācīties kurdu valodu valsts un privātās skolās un ļautu kurdu valodu izmantot politiskajā dzīvē un piekļuvē sabiedriskajiem pakalpojumiem; aicina valdību nodrošināt, lai pretterorisma likumi netiktu ļaunprātīgi izmantoti pamatbrīvību, īpaši vārda brīvības, ierobežošanai, un atcelt ciemu apsardzes

sistēmu Turcijas dienvidaustrumos;

15. atbalsta Turcijas Lielās nacionālās asamblejas apņemšanos drīzumā pieņemt grozījumus pretterorisma tiesību aktos, lai atceltu noteikumus, kuri bērņus vecumā no piecpadsmit līdz astoņpadsmit gadiem ļauj tiesāt tāpat kā pieaugušos;
16. mudina Turcijas valdību rīkoties aktīvāk, lai pārvarētu sociālo un ekonomisko atpalicību valsts dienvidaustrumos; atkārtoti aicina Komisiju sagatavot pētījumu par Dienvidaustrumu Anatolijas projekta (*GAP*) sekām; aicina Turcijas iestādes aizsargāt kultūras un vides mantojumu, ko skars šis projekts, jo īpaši minot *Hasankeyf* un *Allianoi* arheoloģiskās senvietas; pauž bažas par tūkstošiem cilvēku pārvietošanu aizsprostu celtniecības rezultātā; aicina valdību apturēt darbus pie *Ilisu* aizsprosta projekta līdz brīdim, kad būs sagatavots minētais Komisijas pētījums;
17. mudina Turcijas Lielo nacionālo asambleju nodrošināt, lai visiem parlamenta deputātiem tiktu nodrošināta parlamentārā neaizskaramība par politisko uzskatu paušanu, nepieļaujot nekādu diskrimināciju;
18. nosoda *PKK* un citu teroristu grupu vardarbības turpināšanos Turcijas teritorijā un mudina *PKK* atbildēt uz Turcijas valdības politisko iniciatīvu, noliekot ieročus un izbeidzot vardarbību;
19. uzsver, ka reliģijas brīvība ir universāla pamatvērtība, un aicina Turciju to nodrošināt visiem valsts iedzīvotājiem; atzinīgi vērtē Turcijas valdības uzsākto dialogu ar reliģisko kopienu pārstāvjiem, tostarp alevītiem, un mudina iestādes aktīvāk iesaistīties starpreliģiju dialogā, lai iedibinātu regulāru un konstruktīvu viedokļu apmaiņu; tomēr atkārtoti aicina pozitīvos soļus un pieeju papildināt ar būtiskām tiesiskā regulējuma reformām, ar kurām šīm reliģiskajām kopienām ļautu darboties bez nevajadzīgiem kavēkļiem, atbilstoši ECTK un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrai; jo īpaši uzsver nepieciešamību visām reliģiskajām kopienām piešķirt juridiskās personas statusu;
20. atzinīgi vērtē likuma par fondiem īstenošanu; tomēr pauž nožēlu, ka reliģiskās kopienas vēl arvien saskaras ar īpašuma problēmām, kurām šis likums nepievēršas un kuras attiecas uz konfiscētu un trešām personām pārdotu īpašumu vai tādu fondu īpašumu, kuri apvienojās pirms jauno tiesību aktu pieņemšanas; mudina Turcijas valdību nekavējoties risināt šo jautājumu;
21. atkārtoti pauž bažas par šķēršļiem, ar kādiem saskaras ekumēniskais patriarhāts jautājumā par tā juridisko statusu, garīdzniecības apmācību un ekumēniskā patriarha vēlēšanām; vēlreiz aicina nekavējoties atkalatvērt grieķu pareizticīgo garīgo semināru *Halki* un atļaut publiski izmantot ekumēniskā patriarha garīdzniecības titulu, kā arī kopumā radīt apstākļus netraucētai kristiešu kopienu garīdzniecības apmācībai Turcijā;
22. pauž nožēlu, ka saglabājas nenoteiktība attiecībā uz *Cem* ēku atzīšanu par alevītu reliģiskajiem centriem un attiecībā uz obligāto reliģisko izglītību skolās; aicina Turcijas valdību šo situāciju sistemātiski uzlabot;
23. pauž bažas par to, ka sīru rita piederīgajiem jāsaskaras ar grūtībām attiecībā uz viņu īpašumiem; jo īpaši ar bažām norāda uz tiesas lietām, kas skar ekspropriāciju attiecībā uz Sv. Gabriēla sīru rita pareizticīgo klosteri;

24. nosoda to, ka Turcijas valdībai joprojām ir atrunas attiecībā uz starptautiskos tiesību aktos noteiktām minoritāšu tiesībām, ka tā vēl nav parakstījusi Eiropas Padomes attiecīgās konvencijas un vēl nav iesaistījies dialogā ar Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) augsto komisāru nacionālo minoritāšu jautājumos; mudina valdību pilnībā pieskaņot politiku starptautiskiem standartiem un ECTK un aicina visas parlamentā pārstāvētās partijas atbalstīt šādu rīcību; šajā sakarībā norāda uz administratīvām grūtībām, ar kurām saskaras minoritāšu skolas, un anahronisko dubultprezidentūras sistēmu; turklāt mudina valdību aktīvi veicināt tādu gaisotni, kura sekmē minoritāšu pilnīgu respektēšanu, un nodrošināt, ka nauda un vardarbības gadījumus izskata tiesā;
25. pauž nožēlu, ka kopš Turcijas 2008. gada progresa ziņojuma nav notikusi pozitīva attīstība attiecībā uz *Gökçeada (Imvros)* un *Bozcaada (Tenedos)* salas grieķu iedzīvotājiem, kuri joprojām saskaras ar problēmām īpašumtiesību un izglītības jomā; tāpēc mudina Turcijas valdību meklēt risinājumus, kā saglabāt šo salu divkultūru raksturu saskaņā ar Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (*PACE*) 2008. gada 27. jūnija rezolūciju par šīm salām;
26. pauž bažas, ka Turcijas tiesiskais regulējums joprojām nesniedz pietiekamas garantijas attiecībā uz vārda brīvību un ka daži likumi joprojām tiek piemēroti nepareizi, lai šo brīvību ierobežotu; aicina Turcijas valdību ierosināt visaptverošu tiesiskā regulējuma reformu, lai padarītu to atbilstīgu ECTK un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrai; atzīmē, ka Turcijas Kriminālkodeksa 301. panta pārskatīšanas dēļ pēdējos gados ir būtiski samazinājies ierosināto kriminālprocesa skaits; tomēr joprojām uzskata, ka 301. un 318. pants būtu jāatceļ;
27. turpina paust bažas par to, ka Turcija nenodrošina tiesības iebilst pret obligāto militāro dienestu pārliecības dēļ un ka nav pieejams alternatīvs civilais dienests; pauž nožēlu, ka vēl arvien netiek pildīts Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2006. gada spriedums lietā Ülke pret Turciju, kurā Turcijai prasīts grozīt tiesību aktus, kuri ļauj atkārtoti vajāt un tiesāt personas, kuras atteikušās no militārā dienesta pārliecības dēļ, un aicina valdību nekavējoties izpildīt šo spriedumu;
28. pauž bažas par to, ka joprojām tiek ierobežota preses brīvība, it īpaši attiecībā uz paziņojumiem presē par izmeklēšanas gaitu saistībā ar „*Ergenekon*” noziedzīgā tīkla lietu un nepieredzēti liela naudas soda piemērošanu plašsaziņas līdzekļu grupai, kā arī bieži praktizēto tīmekļa vietņu aizliegšanu; uzsver, ka preses brīvības veicināšana ir plurālistiskas sabiedrības politiskās kultūras nozīmīgs rādītājs; ņemot vērā gan iepriekš minēto, gan neveselīgās saiknes starp plašsaziņas līdzekļiem, uzņēmējiem un politiķiem, iesaka pieņemt jaunu likumu par plašsaziņas līdzekļiem;
29. mudina Turcijas valdību pastiprināt centienus īstenot tādu politiku, kas pilnībā aizliedz spīdzināšanu un kā apliecinājumu šiem centieniem atļaut publicēt Eiropas Padomes Spīdzināšanas novēršanas komitejas sagatavoto ziņojumu; atkārtoti aicina Turcijas Lielo nacionālo asambleju ratificēt ANO Konvencijas pret spīdzināšanu Fakultatīvo protokolu; mudina valdību arī censties samazināt nesodāmības gadījumus cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā, jo sevišķi ja to pieļāvušas tiesībaizsardzības amatpersonas;
30. mudina Turcijas valdību turpināt pievērst uzmanību korupcijas izskaušanai, uzlabot politisko partiju finansēšanas un vēlēšanu kampaņu pārredzamību, kā arī veicināt administrācijas atklātumu visos līmeņos;
31. mudina valdību pastiprināt pūliņus, lai praksē īstenotu tiesību aktos paredzēto dzimumu

līdztiesību; it īpaši uzskata, ka būtu jāsigatavo sieviešu izglītošanas un nodarbināšanas stratēģija, kas palīdzētu samazināt sieviešu nodarbināšanu ēnu ekonomikā; aicina valdību izmantot pilsoniskās sabiedrības organizāciju potenciālu, it īpaši lai uzlabotu sabiedrības informētību par sieviešu tiesībām, vardarbības novēršanu un tā dēvētajām slepkavībām ģimenes goda dēļ; norāda, ka valdībai un tiesu iestādēm ir jānodrošina, lai visi pret sievietēm vērstie vardarbības vai diskriminācijas gadījumi tiktu izskatīti tiesā, vainīgie — sodīti, bet sievietes un bērnus, kuriem draud vardarbība vai slepkavība ģimenes goda dēļ, varas iestādes aizstāvētu un atbalstītu; mudina Turcijas valdību sākt efektīvu informēšanas kampaņu, lai visā valstī uzlabotu sabiedrības informētību par sieviešu tiesībām;

32. atzīst, ka pastāv tiesiskais regulējums attiecībā uz vardarbību ģimenē, slepkavībām ģimenes goda dēļ un agrīnām piespiedu laulībām, taču norāda, ka ir bažas par tā īstenošanu; tāpēc aicina iestādes nodrošināt upuru aizsardzību, ierīkojot lielāku skaitu patvēruma vietu un citu iestāžu; vērš uzmanību uz to, ka no visām ESAO valstīm Turcijā ir viszemākais sieviešu nodarbinātības līmenis, un ka to vajadzētu palielināt, lai veicinātu sieviešu ekonomiskās tiesības un neatkarību;
33. pauž bažas par to, ka trūkst garantiju pret diskrimināciju dzimumorientācijas dēļ; mudina Turcijas Lielo nacionālo asambleju pieņemt jaunu tiesību aktu, ar kuru aizliedz tiešu un netiešu diskrimināciju jebkādu iemeslu dēļ un visās jomās, kā arī aicina Turcijas valdību pastiprināt centienus uzlabot sabiedrības informētību par indivīdu cilvēktiesībām un diskriminācijas novēršanu, lai nodrošinātu, ka no tiesību aktiem tiek svītroti diskriminējoši noteikumi un ka tiek pienācīgi sodīts homofobijā balstīts naidis un vardarbība;
34. pauž nožēlu par progresu trūkumu attiecībā uz arodbiedrību tiesībām un vēlreiz aicina valdību pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem iesniegt jaunu priekšlikumu Turcijas Lielajai nacionālajai asamblejai, lai nekavējoties pieņemtu jaunu tiesību aktu par arodbiedrībām, kurš atbilstu Starptautiskās Darba organizācijas standartiem, tostarp tajā paredzot drošības klauzulas attiecībā uz tiesībām streikot un piedalīties sarunās par kolektīviem nolīgumiem; pauž bažas par nesen (2009. gada novembra vidū) notikušo aptuveni divdesmit Turcijas arodbiedrību pārstāvju apcietināšanu un aicina stingri ievērot šo personu sociālās tiesības;

Spēja uzņemties dalības pienākumus

35. nosoda to, ka jau ceturto gadu pēc kārtas Turcija nav īstenojusi EK un Turcijas Asociācijas nolīguma papildprotokolu; aicina Turcijas valdību to nekavējoties īstenot pilnā mērā un nediskriminējošā veidā un atgādina, ka, ja tas netiks izdarīts, var tikt nopietni apdraudēti sarunu process;

Apņemšanās uzturēt labas kaimiņattiecības

36. atkārtoti uzsver Turcijas nepārprotamo pienākumu uzturēt labas kaimiņattiecības, kā paredzēts sarunu programmā; atgādina par tās apņemšanos kopā ar visām pārējām pusēm atbalstīt centienus panākt Kipras problēmas visaptverošu risinājumu un atrisināt jebkurus nenokārtotus robežu strīdus ar kaimiņvalstīm, ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos noteikto miermīlīgas konfliktu risināšanas principu;
37. aicina Turcijas valdību un visas iesaistītās puses aktīvi atbalstīt notiekošās sarunas un dot konkrētu ieguldījumu Kipras jautājuma visaptverošā risināšanā, pamatojoties uz divu zonu un divu kopienu federāciju, saskaņā ar attiecīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām un

principiem, uz kuriem ir dibināta ES; mudina Turciju veicināt sarunām atbilstošu gaisotni, nekavējoties atvelkot no Kipras bruņotos spēkus, risinot jautājumu par Turcijas pilsoņu noņemšanu uz salas, kā arī atdodot nodalīto Famagustas sektoru tā likumīgajiem iedzīvotājiem saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju Nr. 550(1984);

38. aicina Turcijas valdību pārtraukt traucēt civilajiem kuģiem, kuri Kipras Republikas interesēs veic naftas ieguves izpēti Vidusjūras austrumu daļā;
39. mudina Turciju nodrošināt, ka Kiprā tiek ievērotas visu pārvietoto personu, tostarp reliģisko minoritāšu, tiesības un ka šīm personām ļauj brīvi izmantot savas reliģiskās tiesības; uzsver, ka saistībā ar maronītu katoļu kopienu brīvība jānodrošina arī visiem četriem maronītu ciemiem;
40. atzinīgi vērtē Bezvēsts pazudušo personu komitejas atjaunošanu un mudina Turciju saistībā ar šo humanitāro jautājumu veikt atbilstošus pasākumus;
41. pauž atzinību par diplomātiskajiem centieniem normalizēt attiecības ar Armēniju un mudina Turcijas valdību atvērt robežu ar šo valsti; aicina Turcijas Lielo nacionālo asambleju un Armēnijas parlamentu nekavējoties ratificēt attiecīgos protokolus, neizvirzot nekādus priekšnosacījumus, lai tādējādi uzlabotu drošību un stabilitāti Dienvidkaukāza reģionā;
42. atzīmē nelielo progresu, kas panākts Turcijas un Grieķijas divpusējo attiecību uzlabošanā; mudina Turcijas Lielo nacionālo asambleju atsaukt savus *casus belli* draudus un cer, ka Turcijas valdība izbeigs Grieķijas gaisa telpas robežas pārkāpumus;
43. pauž atzinību par to, ka arvien uzlabojas attiecības ar Irāku un kurdu reģionālo valdību; vēlreiz uzsver savu aicinājumu Turcijas valdībai nodrošināt, lai jebkurā terorisma apkarošanas operācijā tiktu pilnībā ievērota Irākas teritoriālā integritāte, cilvēktiesības un starptautiskās tiesības un netiktu pieļauti civiliedzīvotāju upuri;

ES un Turcijas sadarbības padziļināšana

44. atzīmē sarunu sākšanu par Turcijas pievienošanu Enerģētikas kopienai; atzinīgi vērtē to, ka Turcija parakstījusi starpvaldību līgumu par „*Nabucco*” gāzes cauruļvadu projektu, kura īstenošana joprojām ir viena no ES galvenajām prioritātēm energodrošības jomā, un prasa pievienošanās sarunās sākt apspriest enerģētikas sadaļu; tajā pašā laikā atzīmē Turcijas, Krievijas un dažu ES dalībvalstu sadarbību saistībā ar „*South Stream*” projektu;
45. norāda, ka Turcija ir nozīmīga nelegālās migrācijas tranzīta un galamērķa valsts; aicina Turcijas valdību nekavējoties veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas starptautiskās tiesības uz migrantu un patvēruma meklētāju aizsardzību un uzņemšanu; atzīmē, ka ir atsākušās sarunas par ES un Turcijas atpakaļuzņemšanas līgumu, un mudina Turciju vienlaikus pilnā mērā īstenot spēkā esošos divpusējos atpakaļuzņemšanas līgumus ar dalībvalstīm; mudina Turcijas valdību pastiprināt sadarbību ar ES tādās jomās kā migrācijas pārvaldība, pārrobežu noziedzības un cilvēku tirdzniecības apkarošana; šajā sakarībā atzīmē Turcijas centienus noslēgt pagaidu vienošanos ar „*Frontex*”;
46. atzīmē Turcijas aizvien aktīvāko ārpolitiku un pauž atzinību par valsts centieniem dot ieguldījumu risinājumu meklēšanā dažādos krīžu reģionos; aicina Turcijas valdību aktīvāk saskaņot tās ārpolitiku ar ES, it īpaši attiecībā uz Irānu; atzīst, ka Turcija ir nozīmīga ES

partnere ES ārpolitikas mērķu īstenošanā Melnās jūras reģionā, Vidusāzijā un Tuvajos Austrumos kopumā; aicina Komisiju un Padomi labāk izmantot ES un Turcijas ciešo attiecību potenciālu šajos reģionos;

47. atzinīgi vērtē Turcijas pastāvīgo ieguldījumu Eiropas drošības un aizsardzības politikā un NATO operācijās; tomēr pauž nožēlu, ka NATO un ES stratēģisko sadarbību, kas pārsniedz „*Berlin Plus*” nolīguma ietvarus, joprojām bloķē Turcijas iebildumi un tie negatīvi ietekmē izvietotā ES personāla aizsardzību, un mudina Turciju pēc iespējas drīzāk šos iebildumus atsaukt;
48. vēlreiz aicina Turcijas valdību parakstīt un iesniegt ratificēšanai Starptautiskās krimināltiesas statūtus, šādi palielinot Turcijas ieguldījumu un iesaistīšanos pasaules daudzpusējā sistēmā;
49. aicina ES augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos veikt ES un Turcijas ārpolitikas sinerģiju analīzi un šīs sinerģijas aktīvāk izmantot, lai veicinātu drošību un stabilitāti pasaulē;
50. mudina Turciju rīkoties pragmatiski un darīt visu iespējamo, lai veiksmīgi īstenotu Kipras grieķu un turku līderu savstarpējās sarunas, kurās patlaban tiek sasniegts izšķirīgs posms; norāda, ka tā varbūt ir pēdējā iespēja atrisināt ieilgušo salas sadalījuma problēmu; pauž gandarījumu par ANO ģenerālsekretāra atzinīgo vērtējumu abu Kipras kopienu līderu D. Christofias un M. A. Talat apņemīgajiem centieniem rast visaptverošu risinājumu;
51. uzskata, ka, atrisinot Kipras jautājumu, tiks nodrošināta lielāka stabilitāte, labklājība un drošība Vidusjūras austrumos, kā arī strauji varēs uzlaboties ES un NATO attiecības un varēs atsākties Turcijas uzņemšanas process Eiropas Savienībā; tāpēc ierosina, lai Turcija pievienotos pārējo garantu, proti, Grieķijas un Apvienotās Karalistes, solījumiem atbalstīt jebkuru vienošanos, ko *D. Christofias* un *M. A. Talat* spēs panākt attiecībā uz Kipras atkalapvienošanu un ko atzinīgi vērtēs ANO Drošības padome;
52. atzīmē Revīzijas palātas īpašo ziņojumu Nr. 16/2009, kurā konstatēti vairāki trūkumi Turcijai sniegtās pirmspievienošanās palīdzības pārvaldībā; tomēr norāda, ka Revīzijas palātas vērtējumā pārbaudītie projekti ir devuši gaidītos rezultātus un šie rezultāti, visticamāk, būs ilgtspējīgi; aicina Komisiju, izmantojot pirmspievienošanās palīdzības instrumentu, ievērot Revīzijas palātas ziņojumā paustos ieteikumus, it īpaši atbilstoši pievienošanās kritērijiem mērķus un tādējādi arī projektus sadalīt pa prioritātēm; prasa Komisijai jo īpaši veikt visas pirmspievienošanās programmas izvērtēšanu un ziņot par tās īstenošanas norisi Eiropas Parlamentam;

○
○ ○
53. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eiropas Padomes ģenerālsekretāram, Eiropas Cilvēktiesību tiesas priekšsēdētājam, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Turcijas Republikas valdībai un parlamentam.